

نظام سازی

نویسنده:

احمد رضا اخوت

سرشناسه	: اخوت، احمد رضا، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: نظام سازی خیر
مشخصات نشر	: تهران: نشر قرآن و اهل بیت نبوت (ع)، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۳۱۰ ص.: نمودار
فروست	: مجموعه کتب «ساختاری» حوزه «جامعه»
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۱۸-۴۸-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبای مختصر
یادداشت	: نمایه
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران. مجمع مدارس دانشجویی قرآن و عترت (ع)
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۱۶۳۳۴

نظام سازی خیر

مجموعه کتب «ساختاری» حوزه «جامعه»

نویسنده: احمد رضا اخوت
ناشر: انتشارات قرآن و اهل بیت نبوت علیه السلام
شمارگان: چاپ اول، ۱۳۹۴، ۱۰۰۰ نسخه

مراکز پخش:

مجمع مدارس دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام

مجمع مدارس دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام دانشگاه تهران
تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، پلاک ۱۴۳۷، طبقه ۴.

www.QuranEtratSchool.ir

انتشارات قرآن و اهل بیت نبوت علیه السلام
تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، پلاک ۱۴۳۷، طبقه ۳
تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۶۷۹۵

انتشارات کتاب فردا

قم، بلوار بسیج، کوچه ۳۰، پلاک ۶
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۶۹۹۲

۱۳	مقدمه
۱۹	فانحه: مؤلفه‌های نظام‌سازی
۲۱	نگاهی به مراحل خیرشناسی و خیرگرایی
۲۳	ضرورت سهولت در فرایند خیر
۲۴	ویژگی‌های مورد انتظار برای نظام‌سازی خیر
۲۵	۱. سهولت در انجام خیر
۲۶	۲. سهولت در دور شدن از شر
۲۷	۳. معرفت انواع شر
۲۸	۴. معرفت انواع خیر
۲۸	۵. ذکر کثیر
۳۰	نمونه‌ای از تبیین نظام خیر
۴۸	نقش رهبری در نظام‌سازی خیر
۵۳	مؤلفه‌های نظام‌سازی خیر
۵۹	آسیب‌های نظام‌سازی خیر

فصل اول: اصول و محورهای نظام‌سازی خیر.....	۶۵
۱. اصول نظام‌سازی خیر و مؤلفه‌های آن.....	۶۶
۱-۱. اصول نظام‌سازی خیر.....	۶۶
۱-۲. اصول تفصیل خیر.....	۷۱
۱-۳. اصول ترجیح خیر.....	۷۴
۱-۴. اصول تعیین خیر.....	۷۶
۱-۵. اصول گزینش خیر.....	۷۸
۱-۶. اصول تحقق خیر.....	۸۰
۲. محورها و نظام‌سازی خیر.....	۸۲
۲-۱. محور اول: تفصیل خیر.....	۸۲
۲-۲. محورهایی ترجیح.....	۸۵
۲-۳. محورهایی تعیین.....	۹۲
۲-۴. محورهایی گزینش خیر.....	۱۰۶
۲-۵. محورهایی تحقق خیر.....	۱۰۸
فصل دوم: راهبردهای دستیابی به خیر اول تبیین خیر.....	۱۱۱
معنای تبیین.....	۱۱۳
ضرورت تبیین خیر.....	۱۱۶
انواع تبیین در نظام‌سازی.....	۱۱۷
۱. تبیین دلالتی.....	۱۱۸
۲. تبیین تعریفی.....	۱۱۸
۳. تبیین مقایسه‌ای.....	۱۱۹
۴. تبیین فرایندی.....	۱۱۹
۵. تبیین تمثیلی.....	۱۲۰
۶. تبیین تشبیهی.....	۱۲۰
۷. تبیین استدلالی.....	۱۲۱

۸. تبیین به تحدی ۱۲۲
۹. تبیین تطبیقی ۱۲۲
۱۰. تبیین تقسیمی ۱۲۳
۱۱. تبیین استثنایی ۱۲۳
۱۲. تبیین عطفی ۱۲۴
۱۳. تبیین مرحله‌ای یا مرتبه‌ای ۱۲۴
۱۱. تبیین ملکوتی ۱۲۵
۱۵. تبیین تخییری ۱۲۵
۱۶. تبیین حسی ۱۲۶
۱۷. تبیین فطری ۱۲۶
۱۸. تبیین ضمنی ۱۲۷
۱۹. تبیین ذکری ۱۲۷
۲۰. تبیین تقابلی ۱۲۹
۲۱. تبیین احکامی ۱۳۲
۲۲. تبیین جایگزینی ۱۳۳
۲۳. تبیین اماره‌ای ۱۳۴
۲۴. تبیین شرطی ۱۳۵
۲۵. تبیین تأکیدی ۱۳۵
۲۶. تبیین توبیخی ۱۳۶
۲۷. تبیین برآنتی ۱۳۶
۲۸. تبیین تمنایی ۱۳۷
۲۹. تبیین نفی و اثباتی ۱۳۷
۳۰. تبیین نفی‌ای ۱۳۸
۳۱. تبیین اثبات و نفی‌ای ۱۳۸
۳۲. تبیین ارتقایی ۱۳۸

۱۴۲	چگونگی استفاده از تبیین
۱۴۵	فصل سوم: راهبردهای دستیابی به خیر، دوم: ابلاغ خیر
۱۴۷	معناشناسی بلاغ و ابلاغ
۱۴۸	ارتباط بلاغ با حکم
۱۴۹	ارتباط بلاغ و ترجیح
۱۵۰	ارتباط ابلاغ و تفضیل
۱۵۳	انواع ابلاغ جهت ارائه انواع ترجیح
۱۵۴	۱. ابلاغ ترجیح خلقی
۱۵۵	۲. بلاغ ترجیح عهدی
۱۵۵	۳. ابلاغ ترجیح مای‌ایمانی
۱۵۶	۴. ابلاغ ترجیح‌های قیمی
۱۵۶	۵. ابلاغ ترجیح‌های فطری
۱۵۷	۶. ابلاغ ترجیح‌های ساختاری-ولای
۱۵۷	مراحل شکوفایی ترجیح در مراحل بوغ
۱۵۹	راهبردهای شکوفایی ترجیح
۱۵۹	۱. شکوفایی ترجیح‌های فطری
۱۶۰	۲. شکوفایی ترجیح‌های عقلی
۱۶۲	۳. شکوفایی ترجیح‌های شرعی
۱۶۲	۴. شکوفایی ترجیح‌های اجتماعی
۱۶۵	۵. شکوفایی ترجیح‌های ایمانی
۱۷۱	۶. شکوفایی ترجیح‌های وحیانی
۱۷۷	فصل چهارم: راهبردهای دستیابی به خیر، سوم: تبلیغ خیر
۱۷۹	مفهوم تبلیغ
۱۸۱	مفهوم تبلیغ خیر
۱۸۴	وجوه مختلف تبلیغ در تعیین خیر

۱۸۵	۱. ایجاد تعاریف جدید از شر
۱۸۷	۲. ایجاد تعاریف جدید از خیر
۱۸۹	۳. اصلاح تعاریف موجود از شر
۱۹۲	۴. اصلاح تعاریف موجود از خیر
۱۹۵	۵. ارتقای سطوح پناه از شر
۱۹۸	۶. ارتقای سطوح انجام خیر
۲۰۹	روش های تبلیغ خیر
۲۱۹	فصل پنجم: راهبردهای دستیابی به خیر، چهارم: ارسال و انذار
۲۲۱	مفهوم انذار و ارسال
۲۲۶	غایت انذار و ارسال
۲۲۷	ارتباط ارسال و انذار با دیگر بخش ها
۲۳۰	خلق صحنه های زیبا در کرینش برای همه مردم
۲۳۳	رسالت جریان بخش دائمی هدایت
۲۳۵	ویژگی های مرسل و منذر
۲۳۷	مراتب منذر و مرسل
۲۳۹	وظایف منذر و مرسل
۲۴۰	شیوه های مرسل پروری و منذرپروری
۲۵۱	فصل ششم: راهبردهای دستیابی به خیر، پنجم: تولیت و نصرت
۲۵۱	معنای تولیت
۲۵۴	پذیرش ولایت اهل حق عامل تحقق خیر
۲۵۵	تولیت خیر
۲۵۸	نقش تولیت خیر در زندگی
۲۵۸	نظام سازی خیر منوط به اقامه تولیت خیر
۲۶۵	مراتب تولیت خیر
۲۶۷	شروط بهره مندی از تولیت خیر

۲۸۳	خاتمه: شیوه اجرایی نظام‌سازی خیر
۳۰۱	منابع
۳۰۵	نمایه

مقدمه

چنانکه در کتاب فرایندشناسی - سرگشت نظام خیر به گستردگی همه هستی است و نردبان یا مسیر هدایت انسان را به عهده دارد به همین دلیل سخن از خیر به معنای مقاصد و راه‌ها و نتایج و آرزوهاست. بدین ترتیب هر اتفاق مبارکی و میمونی به یمن و برکت آن رقم می‌خورد. به همین دلیل است که در روان و روایات بسیار به آن توجه شده و در خصوص مصادیق آن نیز دلالت‌ها و راهنمایی‌های متعددی ارائه شده است.

موضوع خیر هم در نظام تعلیم و تزکیه و هم در نظام هدایت و تبلیغ و انواع احتجاج‌ها در حکم رکن اساسی این نظام‌ها هستند که اگر مفهوم آن در نظر گرفته نشود و یا نسبت به آن کوچک‌ترین بی‌اعتنایی صورت پذیرد این نظام‌ها فروپاشیده و به طور کلی از مدار حق خارج می‌شوند.

در کتاب فرایندشناسی پنج مؤلفه اساسی خیر با نام‌های تفصیل، ترجیح، تعیین، گزینش و تحقق به اختصار تبیین گردید. با بررسی این پنج مؤلفه به خوبی ضرورت پرداختن به موضوع خیر در نظام‌های تعلیم و تزکیه و رسانه و تبلیغ و هر موضوع دیگری که در حوزه انسان بحث می‌شود، معلوم گردید.

هرگزینشی که در زندگی انسان و جامعه به اشتباه صورت می‌پذیرد از نقص معرفت و مهارت در خیرشناسی و خیرگزینی است.

❖ هر قضاوتی که به اشتباه در زندگی فردی و اجتماعی جاری می‌شود از چنین نقصی است؛

❖ همچنین است هرباوری که در هم فرو می‌ریزد و بدون پشتوانه می‌ماند؛

❖ هر عمل آشفته‌ای که به نتیجه نمی‌رسد و یا نتیجه معکوس مضر می‌دهد؛

❖ نتیجه‌ای که انسان را به ورطه هلاکت سوق می‌دهد؛

❖ ...

برای مهم‌ترین اتفاقی که لازم است در زندگی انسان بیفتد خیرشناسی و خیرگزینی ترتیب‌گیرش مطلوب است. بدین ترتیب هر قدر شناخت جایگاه خیر در زندگی و نیز شناخت ایندین مورد توجه قرار گیرد توان‌گزینش مطلوب در زندگی فرد و جامعه افزایش می‌یابد. این مهم به تری برای همه پیشرفت‌های انسان خواهد بود.

در این خصوص خداوند در آیه‌ای سوره مبارکه شعراء بیان می‌دارد که او نخواسته است مردم را به ایمان بکشاند تا کرده‌ایان را به اجبار برای حق خاضع نمایند. بلکه در درون آنها گوهر تفکر و تعقل را گذاشته است تا با میل و رغبت به او ایمان آورده و با طوع، یعنی خوشی رام او باشند. لذا در جوهر وجود انسان گوهری به نام اختیار را گذاشته است که اگر فعال باشد به جز خیر را بر نمی‌گزیند.

اختیار نه به معنای مخیر بودن بین دو گزینه بلکه به معنای پیرش دائمی خیر از روی میل و رغبت است که فطرت انسان بر آن سرشته شده است.

فعال کردن نظام اختیار منجر به فعال شدن نظام برکت در زندگی انسان می‌شود و خوش‌یمنی و میمنت را به ثمر می‌نشانند. به همین دلیل انبیا و اولیای الهی آمده‌اند تا انسان را از این قدرت بی‌ظنیر فطری که از بین موجودات تنها به او داده شده، بهره ببرند که اگر او از این توان غافل شود راه خطا که راه حیوانیت و فعال نکردن قوه اختیار است را برگزیده و خود را به انواع محرومیت در دنیا و آخرت مبتلا می‌سازند و موجب بخوع انبیا و اولیا می‌شوند.

در این صورت راه‌های سهل برای انسان دشوار و راه‌های دشواری که هیچ‌گاه به نتیجه نمی‌رسد برای او هموار می‌شود و اینگونه می‌شود که شیطان در تمام مراتب او به شیطنت افتاده و او را از مسیر الهی دورتر و دورتر می‌کند و به شومی محض می‌کشانند. در چنین وضعیتی او بدترین جنیدگان شده و از هر موجودی پست‌تر می‌گردد.

این موضوع که گوهره‌ای فطری به سیاهی قطران مبدل شود برای انبیا و اولیا بخوع آور است. علت بخوع به دلیل وجود سازوکاری است که در اختیار بشر و نیز درید با کفایت انبیا و اولیا گذاشته شده و لازم است توسط مردم فعال شود.

انبیا و ولیای الهی در جربانی پیوسته در نظام انسانی پایه‌گذار ساختاری هستند که قرار است در آن ساختار گوهر اختیار انسان شکوفا شود و با طوع و رغبت، احکام ربوبی را خود دریافت و بر اساس نقشه طراحی شده توسط خالق هستی در اختیار انسان‌ها قرار دهند تا از دام «پایان» نجات یابند.

با اینکه ساختار اختیار و نظامی در انسان‌ها جز خیر را انتخاب نکنند با ظرافت و دقت بسیار به بشر ارائه شده است و بی‌متناهی هنوز این ساختار برای او واضح نیست و به آن میل و توجه پیدا نکرده است.

در نگارش کتاب حاضر مطالب زیر در نظر گرفته شده است:

❖ این کتاب در صدد است تا با تبیین این ساختار و نظام راه‌دهای توجه و میل به نظام خیر را مورد بررسی قرار دهد و در خصوص چگونگی سازماندهی نیروها و امکانات جامعه برای رسیدن به این مهم، مطالبی را با استفاده از آیات و روایات بیان کند.

❖ مطالب کتاب با رویکرد عینیت‌بخشی «فعل خیرات» مواردی را که در پیاده‌سازی حاکمیت و حکومت دینی ضروری است بیان کرده است. طبیعی است که نظام‌سازی خیر جز با تشکیل حکومت دینی امکان‌پذیر نیست و آنچه در این کتاب گفته می‌شود با این پس‌زمینه است.

❖ در تدارک مطالب کتاب از روایات زیبا و جذاب پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام به ویژه امیرالمؤمنین به خوبی استفاده شده است.

- ❖ مطالب کتاب سعی شده است موجز و خلاصه و به روش گزاره‌ای نوشته شود تا امکان تدارک انواع سند راهبردی برای حکومت دینی به وجود آید.
- ❖ در فصل‌های راهبردی کتاب از سوره مبارکه بقره استفاده شده است. تدبیر در این سوره مبارکه نقش مهم و بی‌نظیر آن را در نظام‌سازی خیر یادآور می‌کند.
- در پایان یادآور می‌شود نواقص کتاب ضرورت ادامه مسیر را در تألیفات بعدی توسط محققین و اندیشمندان بدیهی می‌نماید.

www.ketab.ir